

3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

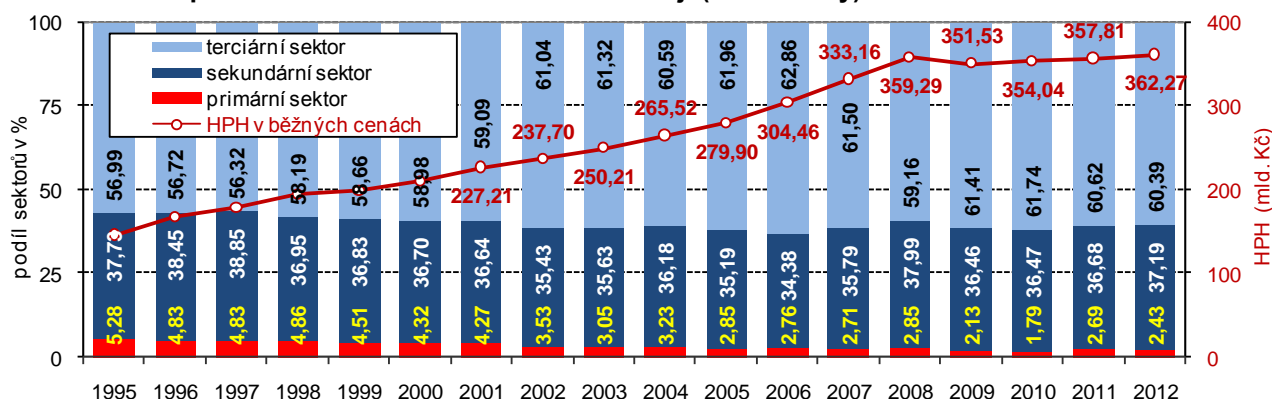
V prosinci 2014 dojde k revizi regionálních makroekonomických dat

Regionální hrubý domácí produkt, který je v předběžné verzi za rok 2012 doposud zveřejněn, je pro větší přesnost údajů založen na standardních metodách výpočtu regionální hrubé přidané hodnoty s využitím všech potřebných dat ze statistických výkazů za nefinanční podniky. Definitivní údaje roku 2012 a předběžné údaje za rok 2013 budou k dispozici na podzim roku 2014 a v prosinci bude v souvislosti s přechodem na revidovaný systém účtů zveřejněna revize údajů v celé časové řadě od roku 1995.

Přelomové roky

Právě údaje za rok 2013 by měly ukázat, do jaké míry došlo v makroekonomickém pohledu k opětovnému poklesu ekonomiky kraje. Roky 2008 až 2012 byly v Jihomoravském kraji stejně jako v celé republice z hlediska makroekonomických ukazatelů přelomové. Rok 2008 byl ještě rokem růstovým a předkrizovým, rok 2009 byl rokem propadu. V letech 2010 a 2011 opět došlo k meziročnímu nárůstu, rok 2012 již naznačoval zpomalení růstu a některé ukazatele ještě nedosáhly ani předkrizové úrovně.

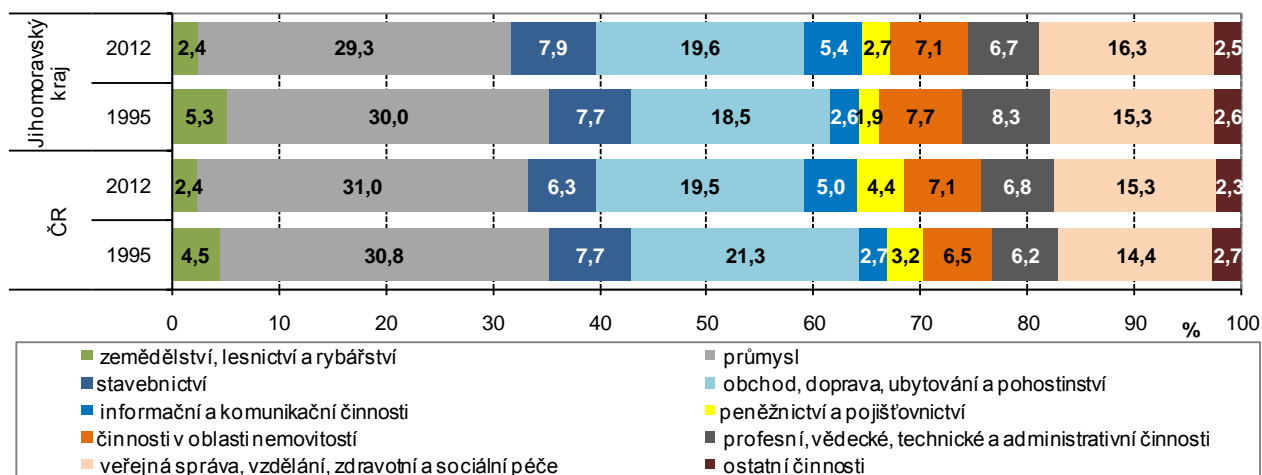
Graf 3.1 Hrubá přidaná hodnota v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Objem HPH byl mezi kraji třetí nejvyšší

Regionální hrubá přidaná hodnota (HPH), která vyjadřuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví v daném regionu, v Jihomoravském kraji dosáhla v roce 2012 objemu 362,3 mld. Kč běžných cen (3. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Meziroční nárůst HPH byl zaznamenán již třetí rok (v rozmezí od 0,7 % v roce 2010 po 1,2 % v roce 2012) a objem HPH roku 2008 byl překonán o 3,0 mld. Kč, tj. o 0,8 %.

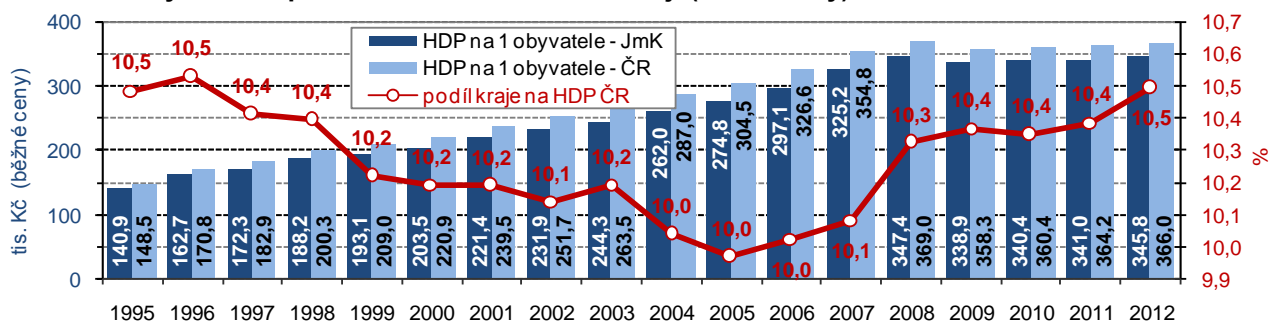
Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Jihomoravském kraji a ČR

Podíl sektoru služeb na tvorbě HPH se postupně zvyšuje, podíl zemědělství naopak klesá

Změna ve skladbě HPH podle sektorů je patrná v dlouhodobém pohledu. Dochází ke zvyšování podílu sektoru služeb na úkor snižování podílu zemědělství. Primární sektor (zemědělství, lesnictví, rybolov) se ještě v roce 1995 podílel na HPH vytvořené v kraji 5,28 %, v roce 2012 tento podíl činil jen 2,43 %. Terciární sektor (služby, obchod, ubytování, stravování, doprava, vzdělávání, zdravotnictví atd.) se na HPH podílel 60,39 %, což bylo proti roku 1995 o 3,40 bodu více. Podíl sekundárního sektoru (dobývání nerostných surovin, průmysl celkem a stavebnictví) v roce 2012 dosáhl 37,19 %, proti roku 1995 poklesl pouze o 0,54 bodu.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

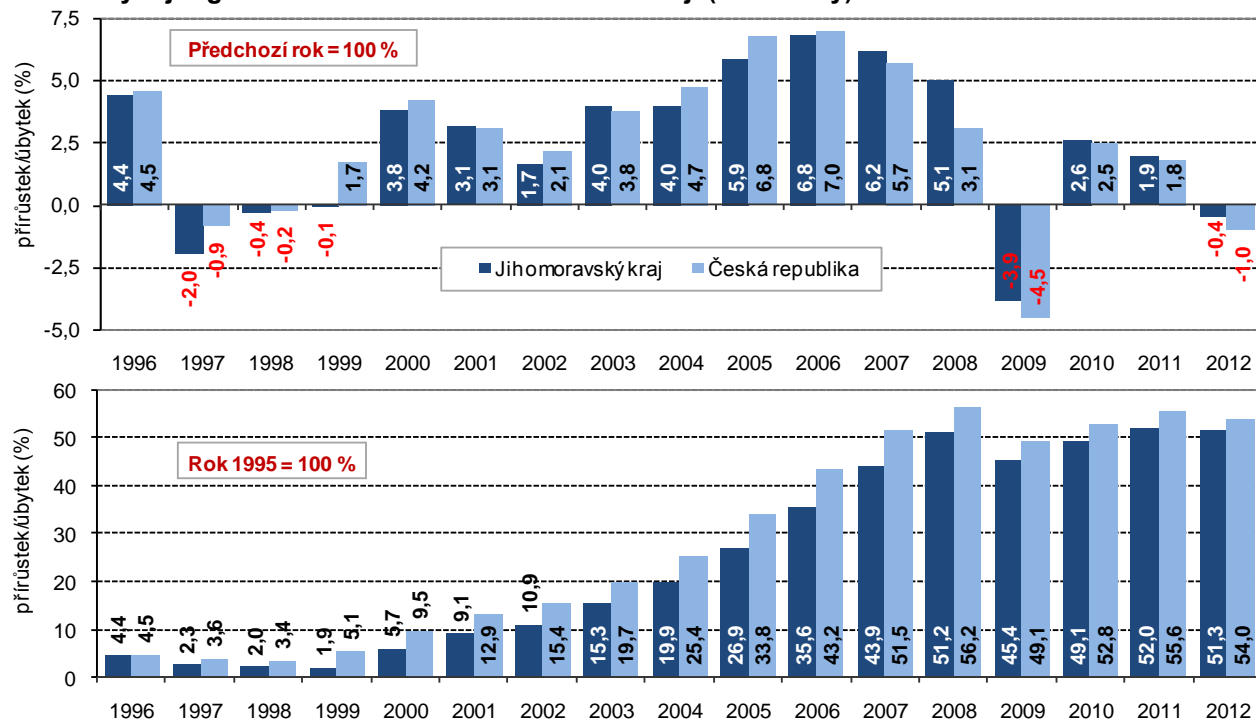
Nominální růst objemu HDP

Pro hodnocení výkonnosti ekonomiky na daném území je základním ukazatelem regionální hrubý domácí produkt (HDP). Regionální HDP v Jihomoravském kraji v roce 2012 dosáhl 403,6 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu představovalo 345,8 tisíc Kč na jednoho obyvatele. I když se jedná o vyjádření HDP v běžných cenách, lze uvést porovnání s předešlými lety (nominální růst, pokles) – proti roku 2011 byla hodnota HDP v kraji o 6,5 mld. Kč vyšší a o 6,3 mld. Kč přesáhla i HDP předkrizového roku 2008 (v obou případech relativní nárůst o 1,6 %).

HDP na obyvatele je pod republikovou úrovní

Z grafu 3.3 je patrné, že hodnota HDP přepočtená na jednoho obyvatele se zvyšovala od roku 1995 až do roku 2008, kdy dosáhla maxima 347,4 tisíc Kč na jednoho obyvatele a tato hodnota nebyla překonána ani v roce 2012. Z grafu je ale také zřejmé, že v celém období byla krajská hodnota pod průměrem ČR, v roce 2012 činila 94,5 % průměru ČR. K hodnotě ČR se kraj přiblížil nejvíce v roce 1996 (95,3 %), naopak nejnižší poměr k průměru ČR byl zaznamenán v roce 2005 (90,3 %). Je však třeba dodat, že republiková hodnota HDP na obyvatele je určena Hl. m. Prahou, kde je objem HDP v přepočtu na obyvatele v porovnání s ostatními kraji až trojnásobný. V roce 2012 se kraj na tvorbě HDP ČR podílel 10,5 %, podíl byl mezi ostatními kraji 3. nejvyšší, objem HDP na obyvatele byl dokonce 2. nejvyšší.

Graf 3.4 Vývoj regionálního HDP v Jihomoravském kraji (stálé ceny)

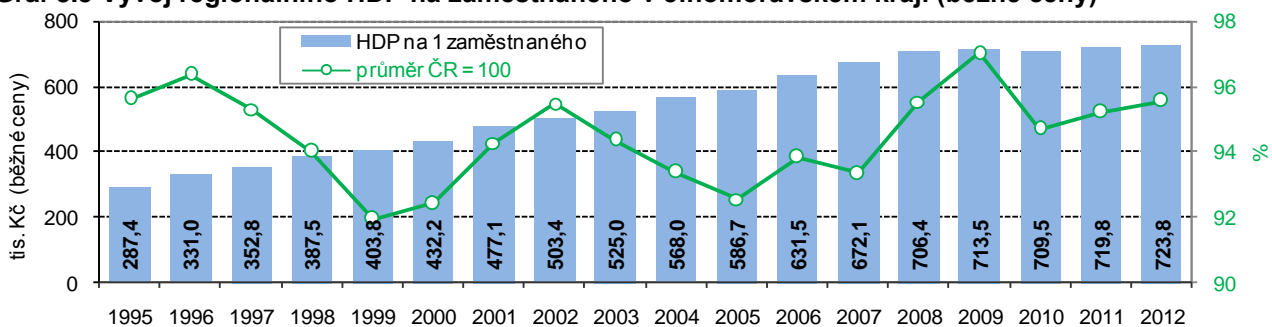

Meziroční reálný pokles HDP

Meziroční vývoj HDP ve srovnatelných cenách (reálný růst, pokles) je obsahem grafu 3.4. Směr vývoje v Jihomoravském kraji byl téměř shodný jako vývoj v rámci České republiky. Výjimkou byl rok 1999, kdy v ČR byl zaznamenán meziroční růst, ovšem v kraji došlo k poklesu objemu HDP. V roce 2009 byl v kraji zaznamenán nejvýraznější pokles, a to 3,9 %. V roce 2012 po dvou letech meziročního nárůstu opět objem regionálního HDP v Jihomoravském kraji poklesl, tentokrát o 0,4 % (v ČR pokles dosáhl 1,0 %). Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách roku 1995 ukázal,

že ekonomika kraje dosáhla výkonnosti roku 2008 - přírůstek HDP v roce 2012 ve výši 51,3 % předstihl přírůstek v předkrizovém roce 2008 o 0,1 procentního bodu.

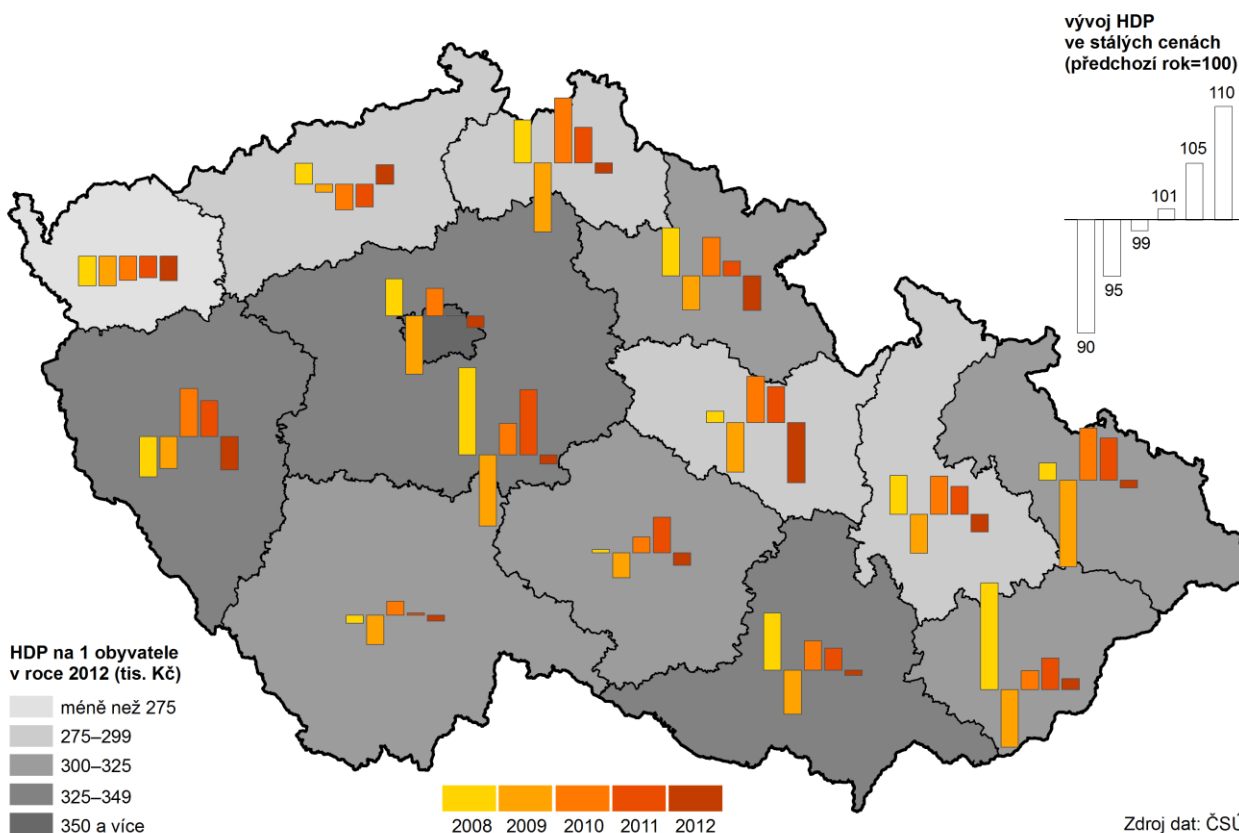
Graf 3.5 Vývoj regionálního HDP na zaměstnaného v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Růst produktivity práce

Přepočtení regionálního HDP na 1 zaměstnaného je vyjádřením produktivity práce. V roce 2012 v Jihomoravském kraji dosáhl objem HDP na zaměstnaného hodnoty 723,8 tisíc Kč běžných cen (4. nejvyšší hodnota mezi kraji), což bylo o 4,0 tisíc Kč (o 0,6 %) více než v roce 2011. Vcelku výrazné zvýšení bylo zaznamenáno i proti předkrizovému roku 2008, a to o 17,4 tis. Kč na zaměstnaného (o 2,5 %). Bylo již uvedeno, že objem HDP se v roce 2012 se zvýšil o 1,6 % meziročně i proti roku 2008. Rozdílný nárůst produktivity práce je dán změnami v zaměstnanosti – zatímco počet zaměstnaných proti roku 2011 vzrostl o 1,1 %, proti roku 2008 poklesl o 0,9 %. Hodnota HDP na zaměstnaného se v kraji s výjimkou roku 2010 celkem rovnoměrně zvyšovala, její vztah k průměru ČR ovšem neustále kolísala. V roce 2012 dosáhla produktivity práce v kraji 95,6 % průměru ČR, proti roku 2011 se podíl zvýšil o 0,3 bodu. Nejvyšší podíl na průměru ČR byl zaznamenán v roce 2009, a to 97,0 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2008 až 2012

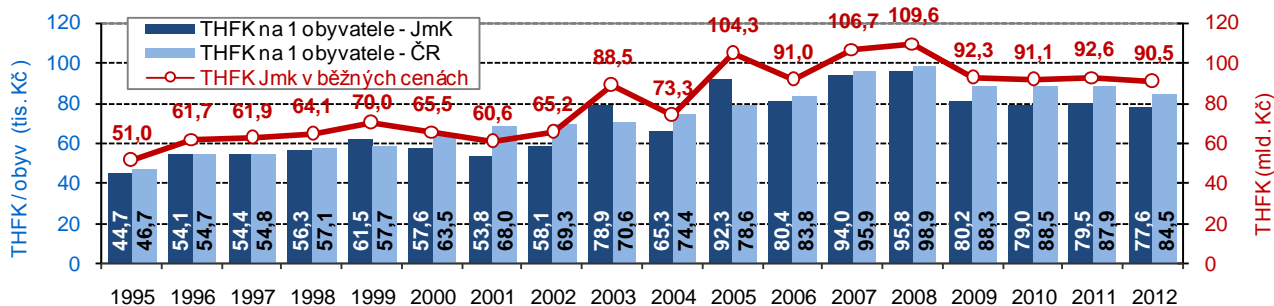
Pokles objemu hrubého fixního kapitálu, investiční aktivita je pod ...

Investiční aktivita vyjádřená prostřednictvím tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) byla v uplynulých letech většinou nižší než činil průměr ČR. THFK v roce 2012 v Jihomoravském kraji dosáhla hodnoty 90,5 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele činilo 77,6 tisíc Kč (3. nejvyšší, resp. 4. nejvyšší hodnota mezi kraji). Proti roku 2011 byl zaznamenán jak pokles celkového objemu (o 2,2 %), tak pokles přepočtené hodnoty na obyvatele (o 2,4 %). Právě z grafického znázornění

... republikovou úroveň

přepočtu hodnot THFK na obyvatele je zřejmé, že krajská hodnota pouze ve 3 letech (1999, 2003 a 2005) ze 17 sledovaných převyšovala republikový průměr.

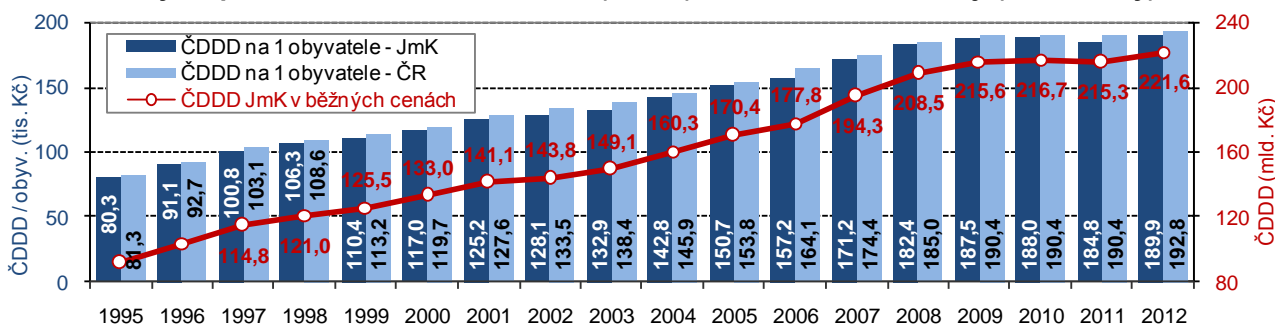
Graf 3.6 Tvorba hrubého fixního kapitálu v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Obnovení nárůstu objemu disponibilních prostředků domácností

Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností (ČDDD, ukazatel je používán pro hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností v regionu) dosáhla v roce 2012 v Jihomoravském kraji 221,6 mld. Kč běžných cen, což v přepočtu na jednoho obyvatele představovalo částku 189,9 tisíc Kč. Jako jediný makroekonomický ukazatel, i když vyjádřený v běžných cenách, se až do roku 2010 pravidelně zvyšoval. V roce 2011 byl ale zaznamenán meziroční pokles v absolutním vyjádření (o 1,5 mld. Kč, tj. o 0,7 %) i v přepočtu ČDDD na 1 obyvatele (o 3,2 tis. Kč na obyvatele, tj. o 1,7 %). V roce 2012 došlo k opětovnému meziročnímu navýšení - v absolutním vyjádření o 6,4 mld. Kč, tj. o 3,0 % a v přepočtu ČDDD na 1 obyvatele o 5,1 tis. Kč na obyvatele, tj. o 2,7 %.

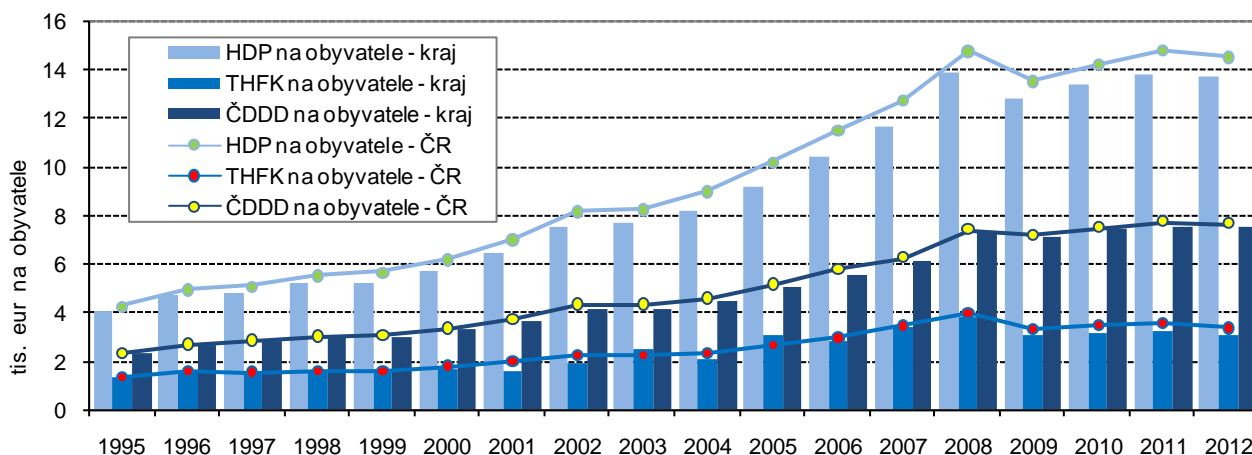
Graf 3.7 Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v Jihomoravském kraji (běžné ceny)

Odstup krajských a republikových ukazatelů v přepočtu na obyvatele

Pro doplnění srovnání kraje s republikovou úrovní makroekonomických údajů je uveden graf s vývojem v přepočtu ukazatelů na obyvatele v eurech. Vývojové tendence i odstupy krajských hodnot od republikového průměru jsou totožné s vývojem ukazatelů vyjádřených v korunách. Z grafu je však patrné, že od roku 2008 je nejnižší zaostávání kraje za republikovým průměrem u důchodů domácností, následuje přepočtený ukazatel THFK a nejvyšší odstup proti republikovému průměru je u přepočtu HDP na obyvatele.

Graf 3.8 Vývoj HDP, THFK a ČDDD na obyvatele v Jihomoravském kraji a ČR (v tisících eur)

Kraj se stal centrem výzkumu a vývoje, ...

Jihomoravský kraj se stává významným centrem výzkumu. V roce 2012 mělo v Jihomoravském kraji sídlo 466 pracovišť výzkumu a vývoje (VaV). Jejich počet se meziročně zvýšil o 21 subjektů, ovšem proti roku 2007 byl vyšší téměř o polovinu (nárůst o 145 pracovišť, tj. o 45,2 %).

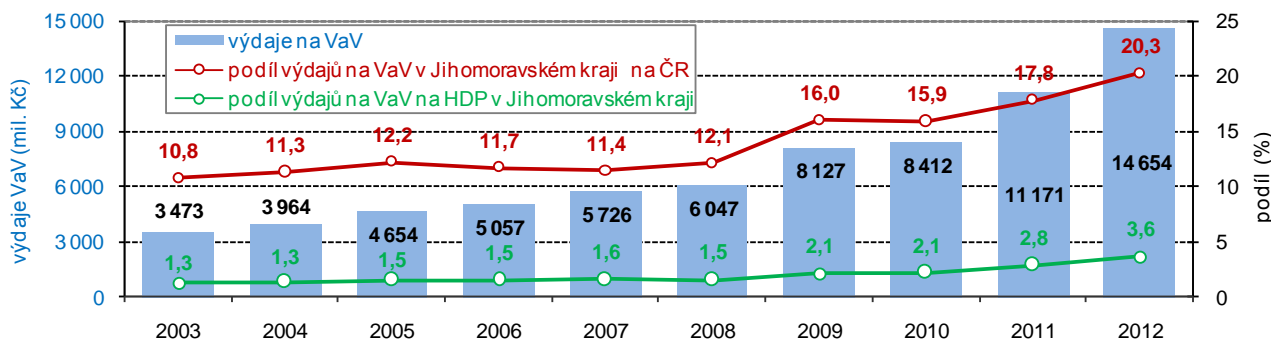
... mířila sem pětina celkových výdajů na VaV

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v jednotkách sídlících v Jihomoravském kraji dosáhly v roce 2012 téměř 14,7 miliard Kč. Také vývoj výdajů byl charakterizován každoročním růstem, ovšem meziroční změny v roce 2011 a 2012 patřily k nejvýraznějším (v roce 2011 nárůst o 32,8 % a v roce 2012 nárůst o 31,2 %). Růst výdajů na VaV doprovází i zvýraznění role Jihomoravského kraje v rámci ČR. Jestliže v roce 2007 se Jihomoravský kraj na republikovém celku podílel přibližně desetinou (11,4 %), v roce 2012 byla v Jihomoravském kraji spotřebována již pětina celkových výdajů směřujících do VaV v ČR (20,3 %).

Výrazný nárůst počtu pracovníků VaV

V roce 2012 se v Jihomoravském kraji věnovalo výzkumu a vývoji 10 607 zaměstnanců (přepočtené osoby), meziročně se jejich počet zvýšil o 1 666 osob, tj. o 18,6 %. Proti roku 2007 byl u počtu zaměstnanců zaznamenán nárůst dokonce o 4 402 osob (o 70,9 %), zvýšení počtu pracovníků bylo zaznamenáno zejména v podnikatelském sektoru a v sektoru vyššího odborného a vysokého školství (nárůst proti roku 2007 o 86,0 %, resp. o 89,9 %). Z celkového počtu zaměstnanců bylo 6,3 tisíc výzkumných pracovníků (meziroční zvýšení o 21,4 %).

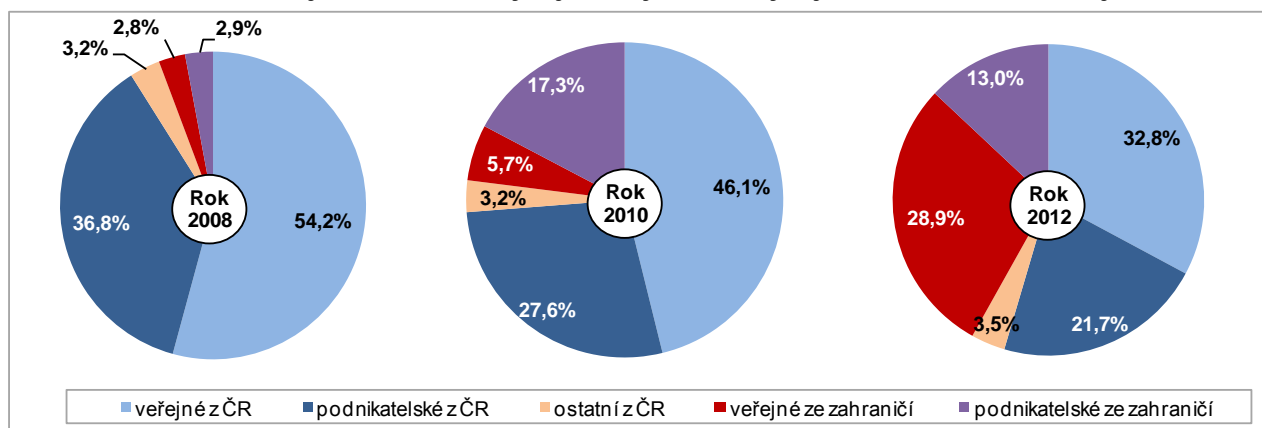
Graf 3.9 Výdaje na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Sektor vyššího a vysokého školství hraje prim

Struktura výdajů na VaV podle sektorů provádění se v čase významně změnila – až do roku 2011 směřoval největší díl výdajů do podnikatelského sektoru - v letech 2007 až 2011 každoročně v průměru 51,9 % z celkových výdajů. Ovšem v roce 2012 byla největší část určena pro sektor vyššího odborného a vysokého školství - 45,8 % celkových výdajů, do podnikatelského sektoru mířilo 42,3 % výdajů.

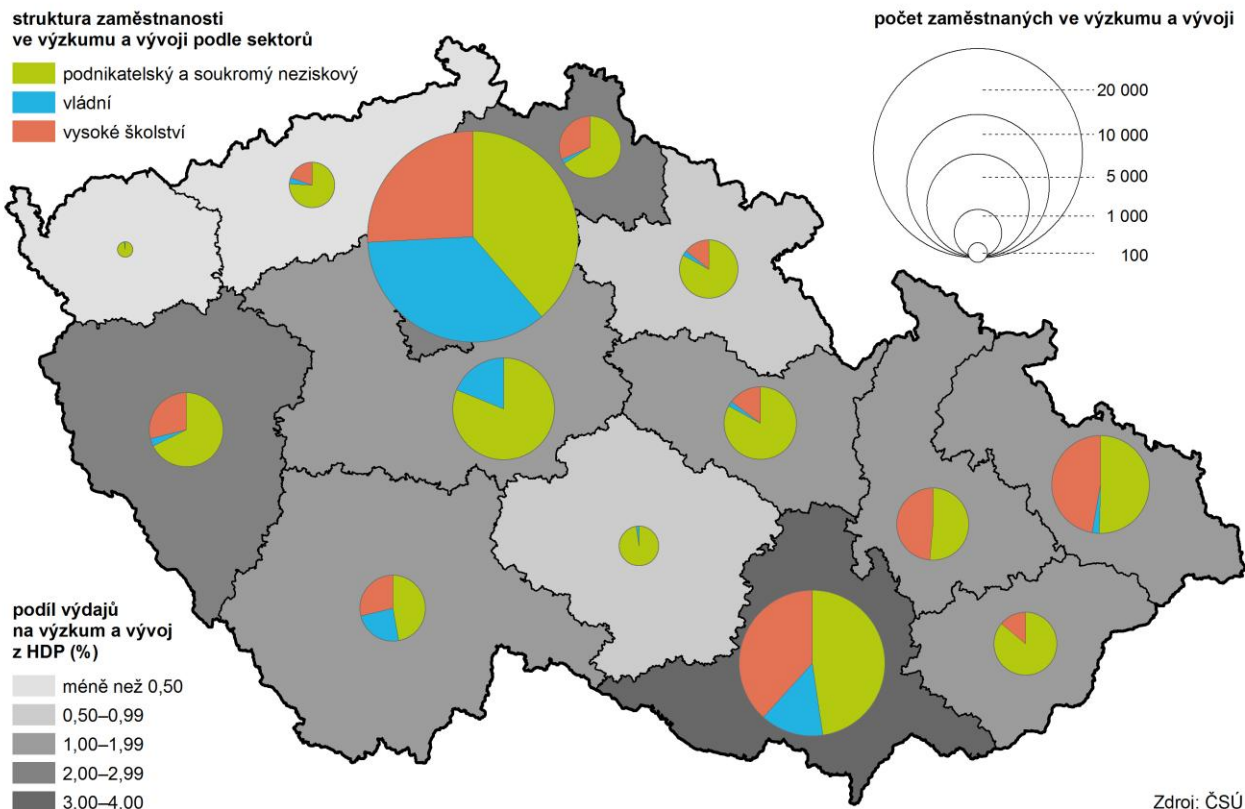
Graf 3.10 Struktura zdrojů financování výdajů na výzkum a vývoj v Jihomoravském kraji

Nárůst závislosti na zahraničních zdrojích

Ze struktury zdrojů financování výzkumu a vývoje je patrný nárůst závislosti na zahraničních zdrojích, především na veřejných zdrojích ze zahraničí. Zatímco v roce 2008 podíl zdrojů ze zahraničí na celku (v součtu podnikatelské i veřejné) činil pouze 5,7 %, v roce 2010 to bylo v souhrnu 23,0 % a v roce 2012 dohromady už 41,9 % (13,0 % podnikatelské zdroje ze zahraničí a 28,9 % veřejné zdroje ze zahraničí). Objem veřejných zdrojů ze zahraničí v roce 2012 dosáhl částky 4,2 mld. Kč a byl proti roku 2011 více než dvojnásobný.

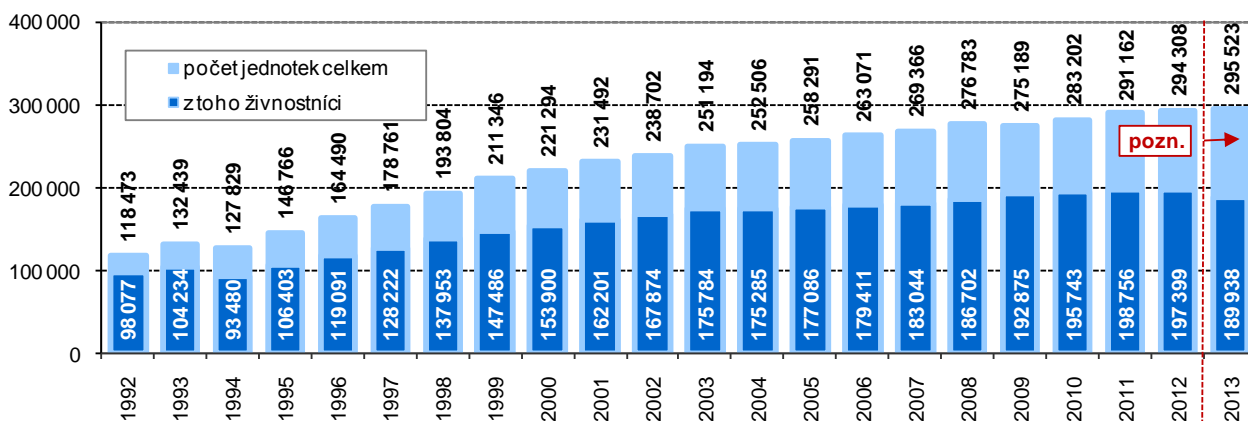
Výzkum a vývoj v krajích v roce 2012

Více než dvě třetiny domácností v kraji má počítač i s internetem

Podle šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech¹ bylo v roce 2012 (průměr za roky 2011 až 2013) 69,5 % domácností v Jihomoravském kraji vybaveno osobním počítačem, mezi kraji byl tento podíl 2. nejvyšší. Proti roku 2007 (resp. průměru let 2006 až 2008) se vybavenost v kraji zvýšila o 28,5 bodu. K internetu bylo připojeno 68,2 % jihomoravských domácností (v roce 2007 34,5 %), což byl mezi kraji 3. nejvyšší podíl.

Graf 3.11 Počet ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji

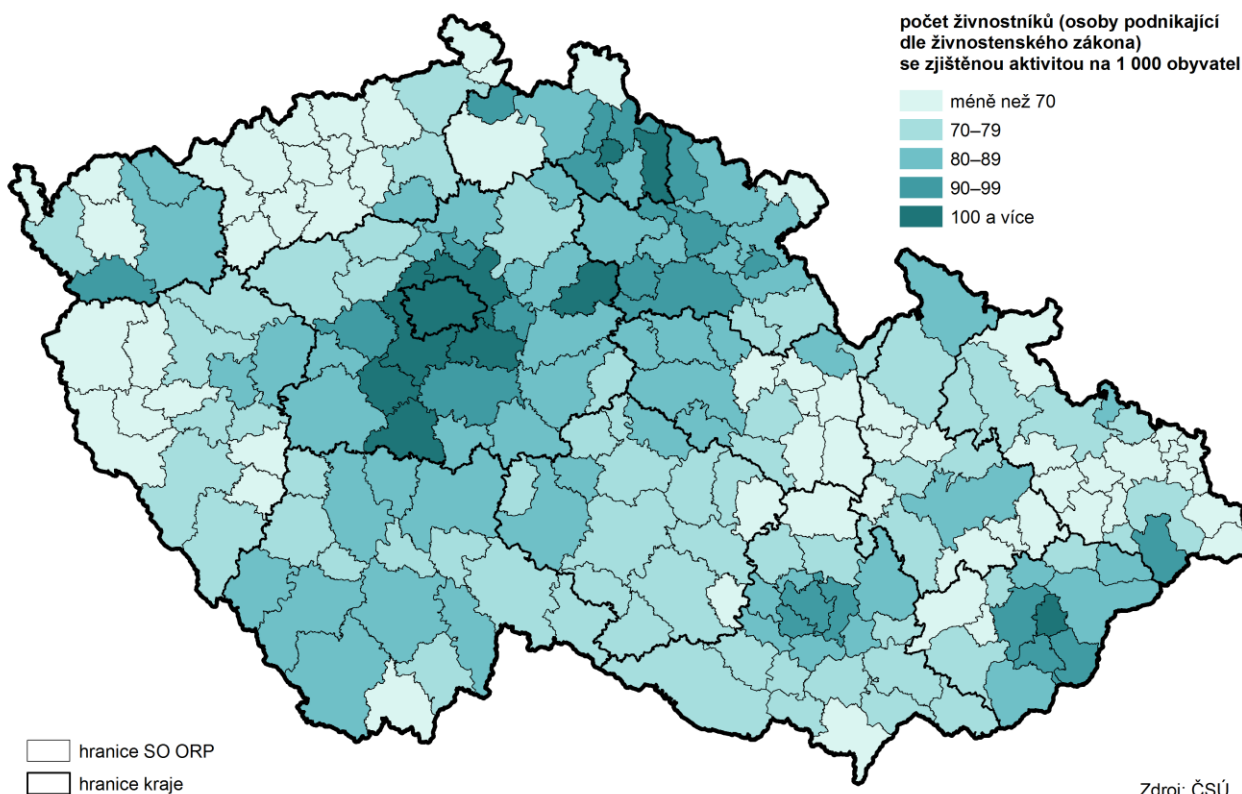

Čtvrtinu registru ekonomických subjektů tvoří právnické osoby

V registru ekonomických subjektů (RES) bylo k 31. prosinci 2013 evidováno více než 295 tisíc subjektů se sídlem v Jihomoravském kraji. Vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje roku 2013 srovnatelné s předchozími roky, lze ale uvést, že počet byl 3. nejvyšší mezi kraji a tvořil 11,0 % z celku ČR. V registru kraje bylo 220,1 tisíc fyzických osob (74,5 % celku) a 75,4 tisíc právnických osob. Mezi fyzickými osobami převažují živnostníci (86,3 % fyzických osob), mezi právnickými osobami je nejvíce obchodních společností (45,3 tis., tj. 60,1 %). V roce 2013 vzniklo 11,1 tisíc nových subjektů, z toho bylo 6,9 tisíc fyzických osob (6,0 tisíc živnostníků).

¹ Údaje jsou zjišťovány jedenkrát ročně, z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou data v regionálním členění publikována za tříleté průměry (např. hodnota uvedená za rok 2012 je průměrem hodnot zjištěných v šetření ve 2. čtvrtletí let 2011, 2012 a 2013).

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2013

Finanční ukazatele zemědělského účtu v kraji ukázaly v roce 2012 pokles zemědělské produkce, ...

Finanční ukazatele souhrnného zemědělského účtu za rok 2013 dosud nejsou k dispozici. Výsledky sklizně však nasvědčují tomu, že vcelku neúrodný rok 2012 bude překonán a výsledky se mohou přiblížit roku 2011, kdy hodnota zemědělské produkce v Jihomoravském kraji dosáhla 13,6 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000). V roce 2012 podle předběžných výsledků dosáhl objem zemědělské produkce 10,7 mld. Kč. Částku 6,33 mld. Kč tvořila v roce 2012 rostlinná produkce (12,1 % podíl na ČR) a 3,86 mld. Kč živočišná produkce (podíl na ČR 8,9 %). Nejúspěšnějším rokem v zemědělství Jihomoravského kraje byl v minulých letech rok 2008, kdy objem zemědělské produkce dosáhl 14,5 mld. Kč (ve stálých cenách roku 2000), z toho rostlinná produkce dosáhla objemu 8,17 mld. Kč a živočišná produkce 5,51 mld. Kč.

... v roce 2013 jsou očekávány příznivější výsledky

Výsledky rostlinné výroby v roce 2012 byly vlivem nepříznivého počasí ve vegetačním období i v období sklizně nepříznivé. V důsledku toho byl v roce 2013 prakticky u všech komodit zaznamenán výrazný meziroční nárůst sklizně i výnosů. Živočišnou výrobu v kraji sice v minulých letech charakterizoval pokles stavů hospodářských zvířat, roky 2012 a 2013 signalizovaly zastavení či zpomalení tohoto jevu.

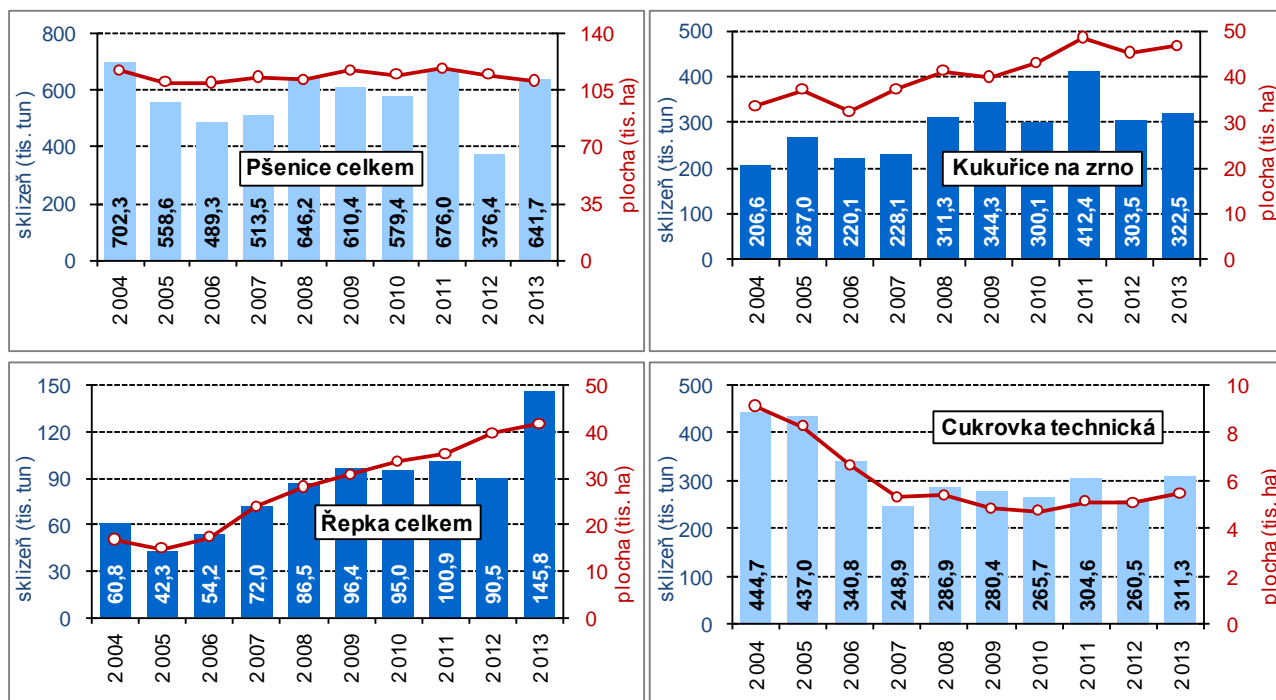
Proti roku 2012 bylo sklizeno o třetinu více obilovin, ...

Plocha i objem sklizně obilovin celkem v Jihomoravském kraji byly v roce 2013 v mezikrajském srovnání 2. největší po kraji Středočeském. Z polí o rozloze 205,8 tisíc hektarů bylo sklizeny 1 177,2 tisíc tun obilovin. Výnos 5,72 tun z hektaru předstihl republikový průměr o 0,40 tuny a proti roku 2012 byl o 1,63 tun na hektar vyšší. Sklizňová plocha obilovin celkem byla meziročně nižší o 1,5 %, celková sklizeň ovšem vzrostla více než o třetinu (o 37,7 %).

... zvýšil se i objem sklizně kukuřice a luskovin

Jihomoravský kraj je podílem 47,7 % na republikového celku největším producentem kukuřice na zno. V roce 2013 se tato plodina pěstovala na 46,8 tisících hektarech, při výnosu 6,88 tun z hektaru se sklídilo celkem 322,5 tisíc tun zrna (proti skutečnosti roku 2012 se plocha zvýšila o 3,6 %, výnos vzrostl o 2,6 % a sklizeň o 6,3 %). Kraj drží prvenství i v pěstování luskovin, z plochy 3,0 tisíc hektarů bylo sklizeny 7,2 tisíc tun luskovin (18,7 % republikového celku). Plocha, z níž byly v kraji luskoviny sklizeny, byla proti roku 2012 o čtvrtinu nižší (o 25,0 %), sklizeň byla naopak téměř o čtvrtinu vyšší (o 24,5 %) a hektarový výnos 2,39 tun luskovin z hektaru byl ve srovnání se skutečností roku 2012 dokonce o dvě třetiny vyšší (o 66,0 %).

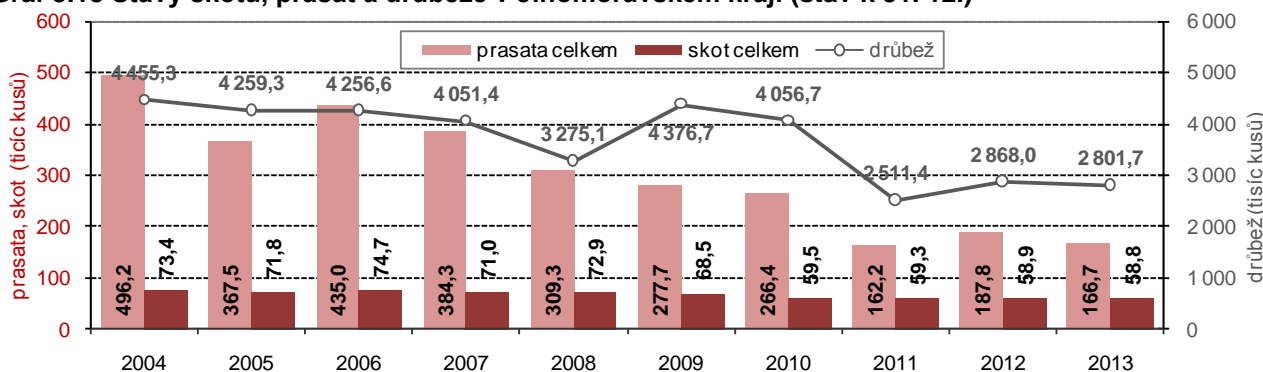
Graf 3.12 Sklízňové plochy a sklizeň vybraných zemědělských plodin v Jihomoravském kraji

Objem sklizně hroznů byl o čtvrtinu vyšší

Sklizňová plocha vinic České republiky představuje 15,7 tisíc hektarů, z toho 93,1 % plochy (14,6 tisíc ha) se nachází na území Jihomoravského kraje. V roce 2013 bylo v kraji sklizeno 70,8 tisíc tun hroznů při výnosu 4,86 tun z hektaru. Jak výnos, tak objem sklizně byl proti roku 2012 o 25,1 % vyšší.

Graf 3.13 Stavy skotu, prasat a drůbeže v Jihomoravském kraji (stav k 31. 12.)

Dlouhodobý pokles stavu hospodářských zvířat ...

Chovy hospodářských zvířat v Jihomoravském kraji vykazují postupný pokles, i když stavy v letech 2012 a 2013 se již tak rapidně nesnižovaly. Ke konci roku 2013 se v kraji chovalo 166,7 tisíc kusů prasat, 58,8 tisíc kusů skotu a 2 801,7 tisíc kusů drůbeže. Meziročně sice stavy prasat, skotu i drůbeže poklesly, v porovnání s koncem roku 2011 se však stav prasat a drůbeže zvýšil. Naproti tomu v porovnání s rokem 2008 byly změny výrazné – stav prasat se snížil o 142,7 tisíc kusů (o 46,1 %), skotu o 14,1 tisíc kusů (19,3 %) a drůbeže o 473,4 tisíc kusů (o 14,5 %).

... byl doprovázen poklesem produkce masa

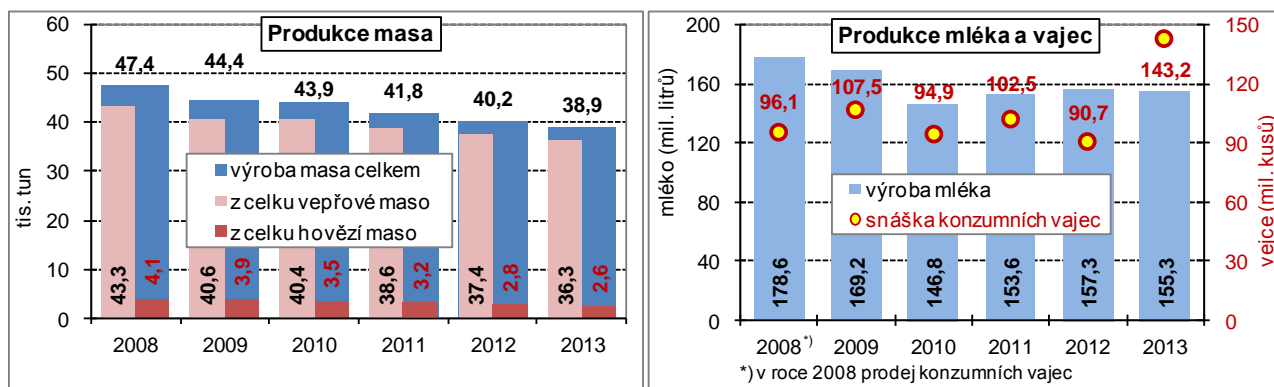
S poklesem stavů hospodářského zvířectva souvisí i pokles produkce masa. V roce 2013 bylo v kraji vyrobeno 38,9 tisíc tun masa v jatečné hmotnosti (bez drůbežního masa), z toho bylo 36,3 tisíc tun vepřového masa a 2,6 tisíc tun hovězího. Proti roku 2008 se celková produkce snížila o 8,5 tisíc tun (o 18,0 %), u vepřového masa činil pokles 7,0 tisíc tun, tj. o 16,1 %, u hovězího pokles o 1,5 tisíc tun, tj. o 37,5 %.

Mléka bylo méně, vajec naopak více

Produkce mléka v kraji v roce 2013 dosáhla 155,3 mil. litrů, proti roku 2010 sice byla o 8,5 mil. litrů vyšší, ovšem proti roku 2008 poklesla o 23,3 mil. litrů (o 13,1 %).

Snáška vajec v roce 2013 dosáhla 143,2 milionů kusů, proti roku 2012 vzrostla o 57,9 % (navýšení o 52,5 milionů kusů). Za tak výrazným nárůstem produkce vajec bylo zvýšení průměrného počtu nosnic z 300,2 tisíce v roce 2012 na 465,0 tisíce v roce 2013 (o 54,9 %).

Graf 3.14 Produkce masa, mléka a vajec v Jihomoravském kraji

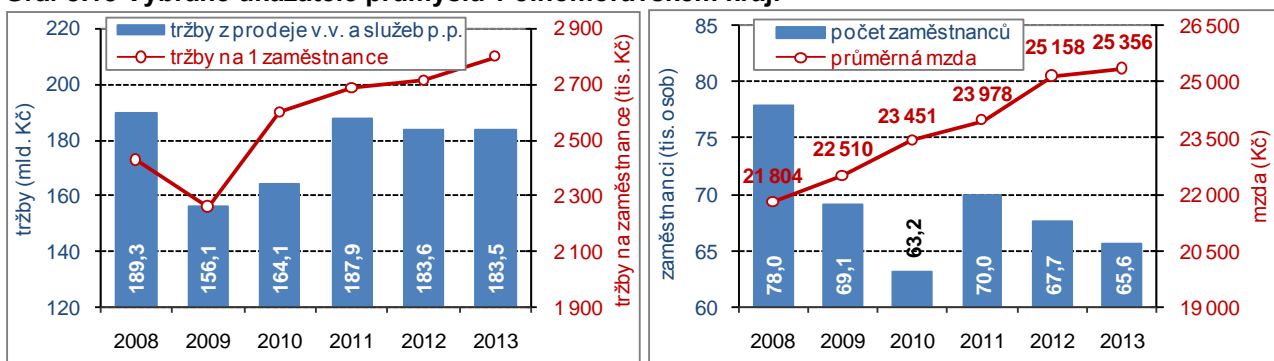

Tržby velkých průmyslových podniků v posledních dvou letech stagnovaly při současném poklesu počtu zaměstnanců

V Jihomoravském kraji v roce 2013 sídlilo celkem 243 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci (nejvyšší počet mezi kraji). Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslového povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v těchto podnicích téměř 180 mld. Kč (až 7. nejvyšší objem mezi kraji) a tvořily 6,0 % republikového celku. Proti roku 2012 tržby poklesly o 4,1 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Pokles tržeb byl zaznamenán i v roce 2012.

Velké průmyslové podniky zaměstnávaly 65,3 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), počet zaměstnanců se meziročně snížil o 2,4 tisíc osob (o 3,5 %). Produktivita vyjádřená jako přepočtené tržby na jednoho zaměstnance meziročně vzrostla, neboť tempo poklesu počtu zaměstnanců bylo vyšší než pokles objemu tržeb. Průměrná měsíční mzda v průmyslových podnicích dosáhla částky 25 263 Kč, proti roku 2012 sice vzrostla o 0,4 %, ale oproti republikovému průměru byla o 2 277 Kč nižší.

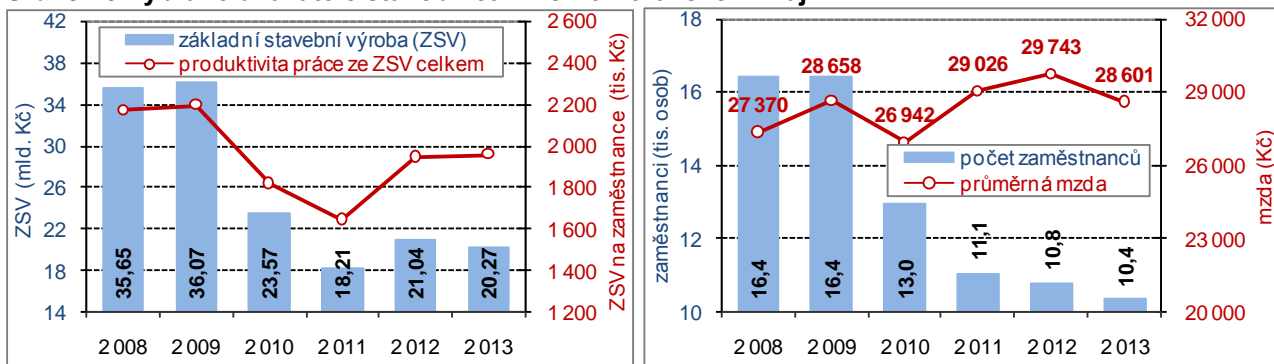
Graf 3.15 Vybrané ukazatele průmyslu v Jihomoravském kraji

Ve stavebních firmách poklesl nejen počet zaměstnanců, ...

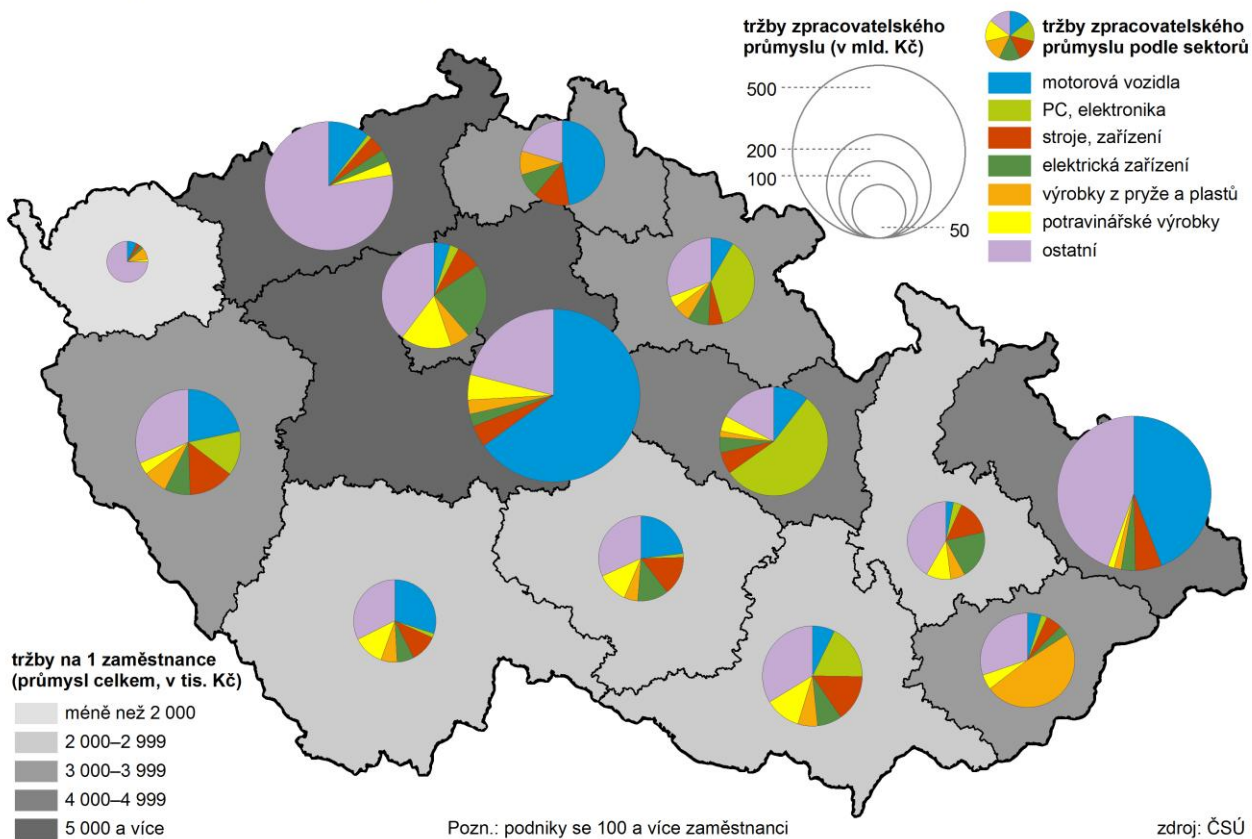
V kraji v roce 2013 sídlilo celkem 80 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci, pracovalo v nich 10,4 tis. osob. Počet zaměstnanců se proti roku 2012 snížil o 451 osob, tj. o 4,2 %. Počet podniků i počet zaměstnanců byl mezi kraji 2. nejvyšší. Průměrná měsíční mzda v těchto podnicích Jihomoravského kraje dosáhla částky 28 601 Kč, proti roku 2012 poklesla o 1 141 Kč, tj. o 3,8 % a proti průměru ČR byla o 395 Kč nižší. Pokles průměrné mzdy byl zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Pardubického kraje.

Graf 3.16 Vybrané ukazatele stavebnictví v Jihomoravském kraji

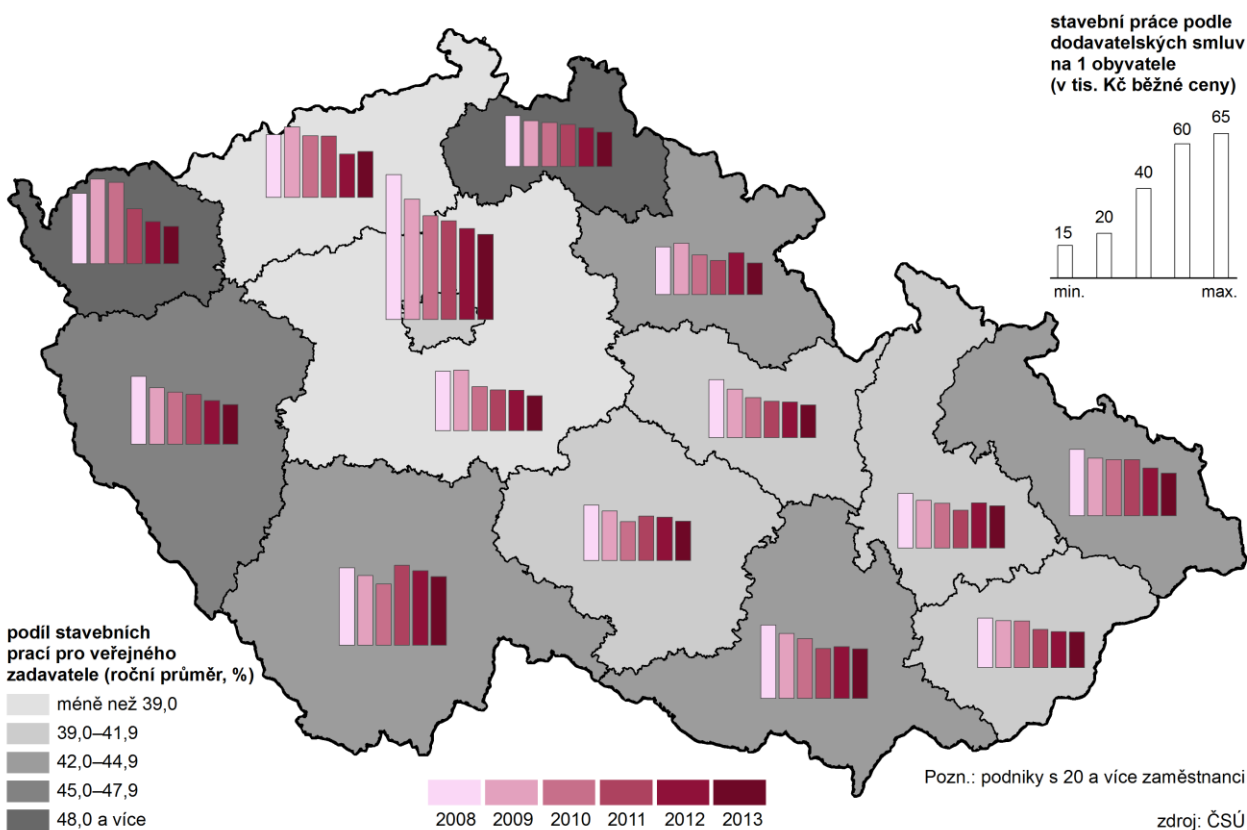

Základní stavební výroba (ZSV) ve výši 20,3 mld. Kč v běžných cenách zařadila Jihomoravský kraj rovněž na 2. místo v mezikrajském srovnání. Meziročně se objem

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2013

Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2008 až 2013

... ale i objem stavebních prací

prací snížil o 769 mil. Kč (o 3,7 %), ovšem např. ve srovnání s rokem 2009 byl objem ZSV nižší o téměř 16 mld. Kč. Je však třeba uvést, že k meziročnímu poklesu objemu ZSV došlo ve všech krajích s výjimkou Jihočeského kraje. Jihomoravské stavební podniky realizovaly práce ve výši 18,4 mld. Kč v tuzemsku, pozemní stavitelství dosáhlo objemu 9,9 mld. Kč (zvýšení o 11,0 %), na inženýrské stavitelství připadlo 8,5 mld. Kč, (meziroční snížení o 11,4 %). Produktivita práce vyjádřená jako přepočet objemu ZSV na 1 pracovníka dosáhla v kraji 1,96 mil. Kč.

Nejnižší počet stavebních povolení

Jak je zřejmé z grafu 3.17, počet 9 991 vydaných stavebních povolení v kraji byl nejnižší v posledních letech. I když se počet vydaných povolení proti roku 2012 snížil (o 470, tj. o 4,5 %), v mezikrajském srovnání zůstal 2. nejvyšší, představující 11,8 % celku ČR (meziroční pokles vydaných stavebních povolení byl vykázán ve všech krajích ČR).

Orientační hodnota staveb, na které bylo v kraji vydáno stavební povolení, dosáhla částky 25,1 mld. Kč (9,8 % republikového celku, 4. nejvyšší hodnota v mezikrajském srovnání). Meziročně ale byla o 10,2 mld. Kč nižší (o 28,9 %), k poklesu tohoto ukazatele došlo celkem ve 12 krajích ČR.

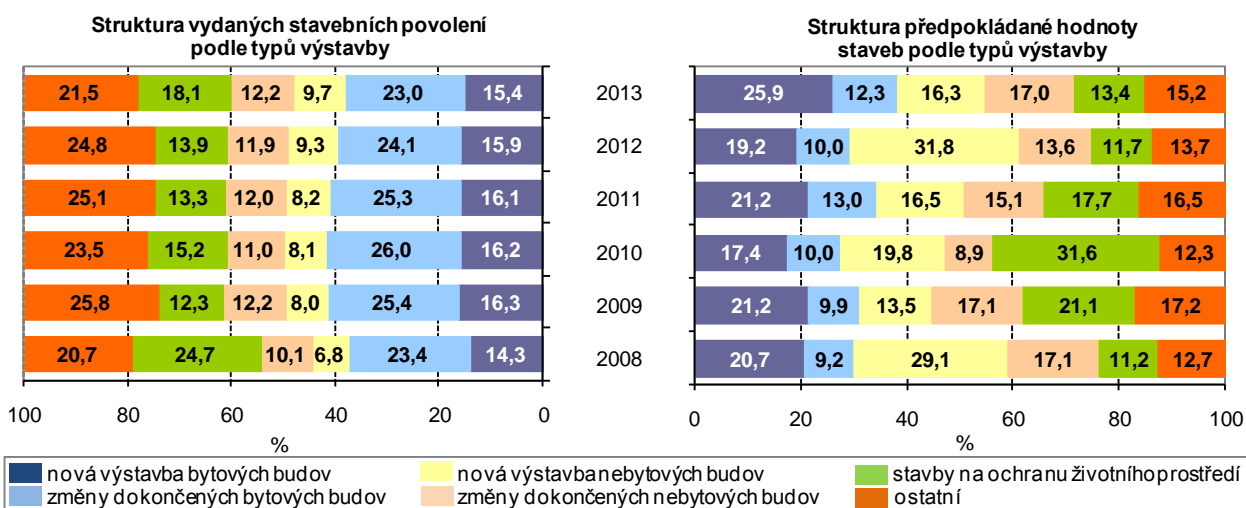
Graf 3.17 Počet stavebních povolení v Jihomoravském kraji

Struktura povolovaných staveb se výrazně neměnila

Struktura vydaných stavebních povolení v Jihomoravském kraji se nijak výrazně neměnila. V letech 2009 až 2013 bylo zastoupení jednotlivých druhů staveb prakticky totožné, v roce 2008 byl výrazně vyšší podíl počtu stavebních povolení vydaných na stavby na ochranu životního prostředí. Naproti tomu struktura předpokládané hodnoty staveb se měnila v každém roce bez zřejmé tendenční závislosti.

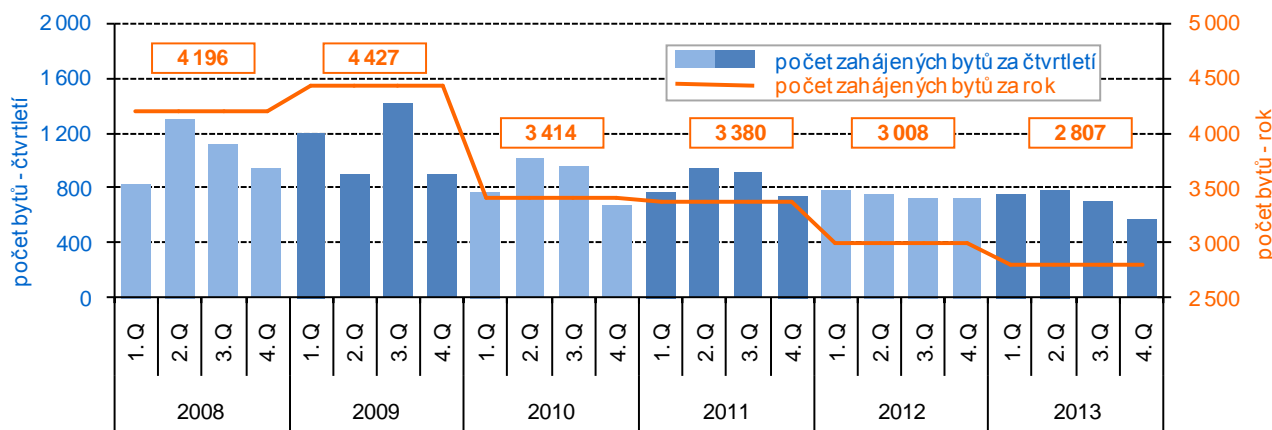
Graf 3.18 Vydaná stavební povolení podle typů výstavby v Jihomoravském kraji

Další pokles počtu zahájených bytů

V kraji byla v roce 2013 zahájena výstavba 2 807 bytů. Tento počet byl sice třetí nejvyšší mezi krají, ovšem zároveň byl o 201 bytů (o 6,7 %) nižší než v roce 2012, navíc byl nejnižším od roku 1996. V roce 2013 byla zahájena výstavba 1 580 bytů v rodinných domech (o 184 méně než v roce 2012), 519 bytů v bytových domech (o 166 více), 403 v nástavbách rodinných či bytových domů (o 131 méně). Celkem 124 bytů bylo zahájeno v domovech-penzionech a domovech pro seniory (o 2 méně), 130 bytů v nebytových budovách (o 75 méně) a 51 bytů ve stavebně upravených nebytových prostorách (o 25 více).

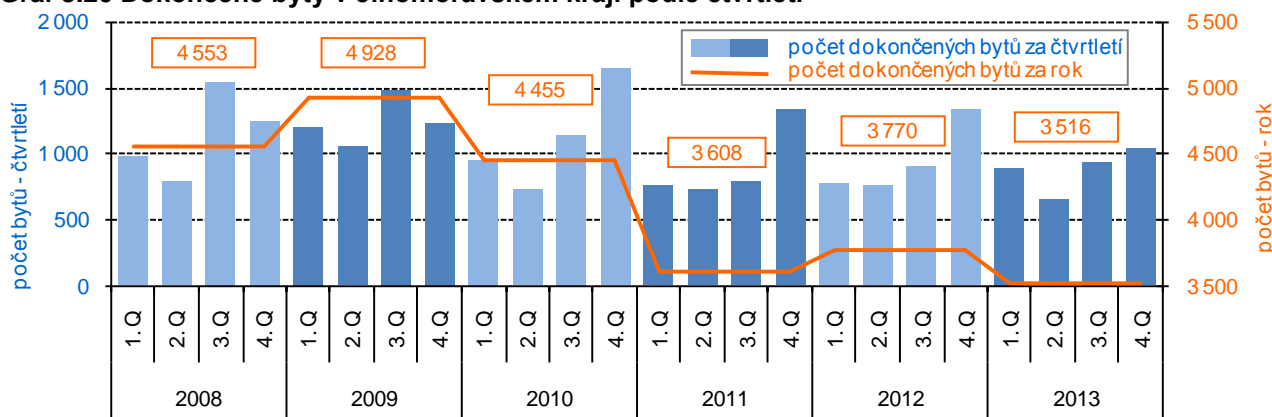
Graf 3.19 Zahájené byty v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí

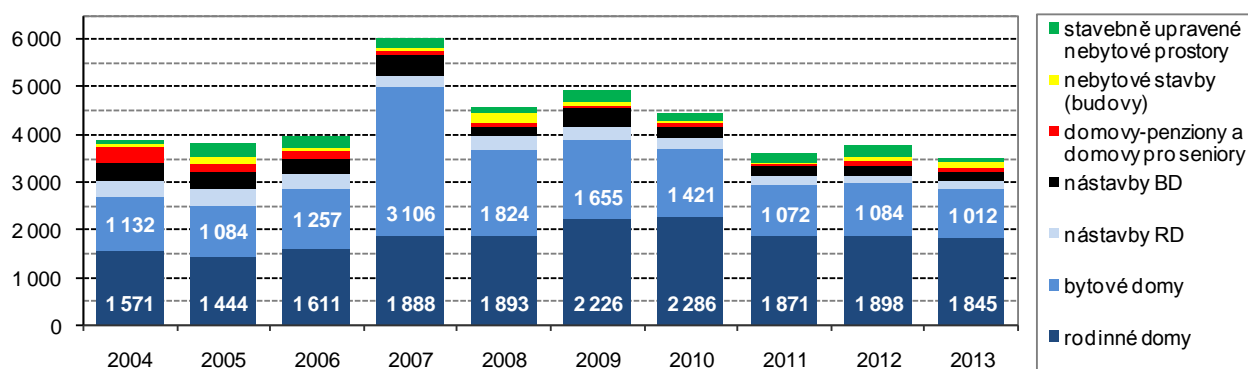
Meziroční snížení počtu dokončených bytů

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2013 dokončeno 3 516 bytů, tedy o 254 méně než v roce 2012 (o 6,7 %). Nejvíce bytů v posledních letech bylo dokončeno v roce 2007 (6 013 bytů), především z důvodu připravované změny sazby DPH k 1. 1. 2008. V letech 2006 až 2010 se každoročně zvyšoval počet dokončených bytů v rodinných domech. Skokový nárůst počtu dokončených bytů v roce 2007 se prakticky týkal pouze bytů v bytových domech (3 106 bytů). Vývoj počtu zahájených i počtu dokončených bytů od roku 2009 je velmi podobný – počet zahájených bytů se snižoval každoročně, u dokončených bytů každoročně s výjimkou roku 2012.

Graf 3.20 Dokončené byty v Jihomoravském kraji podle čtvrtletí

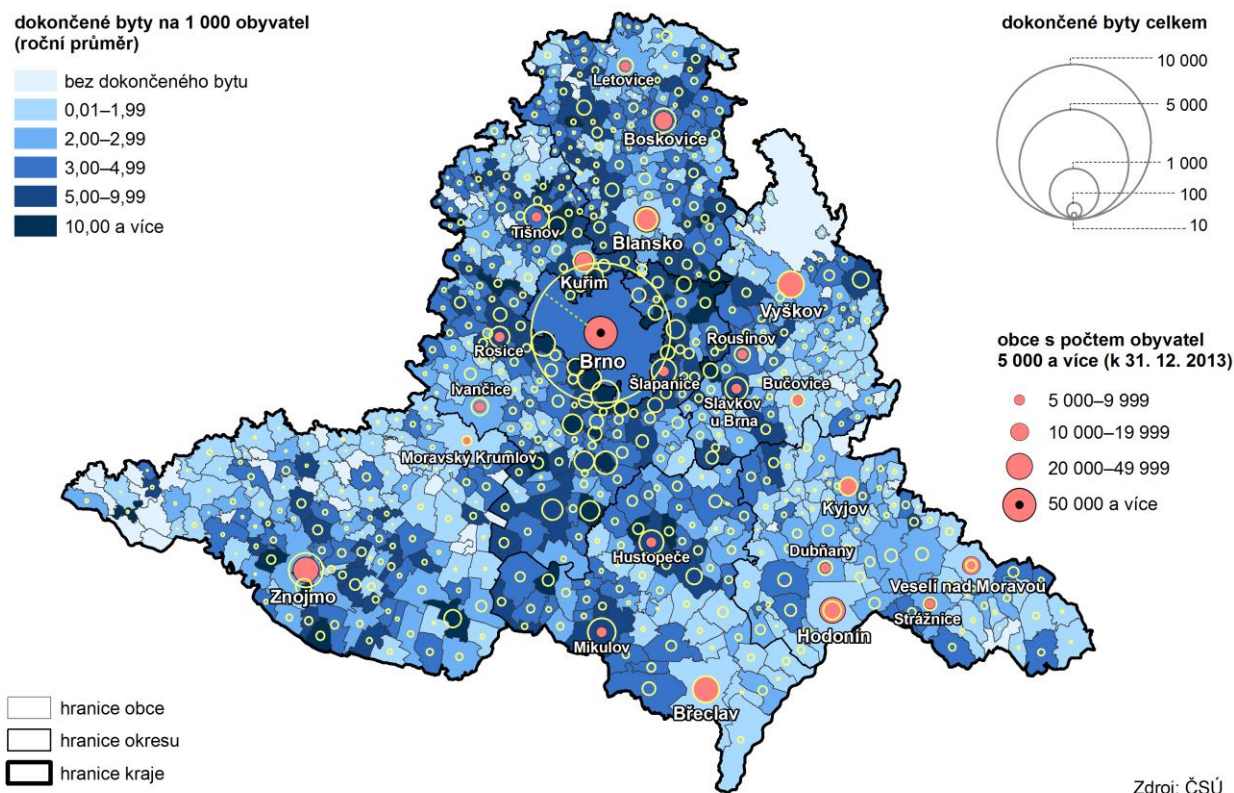
Graf 3.21 Dokončené byty podle druhu stavby v Jihomoravském kraji

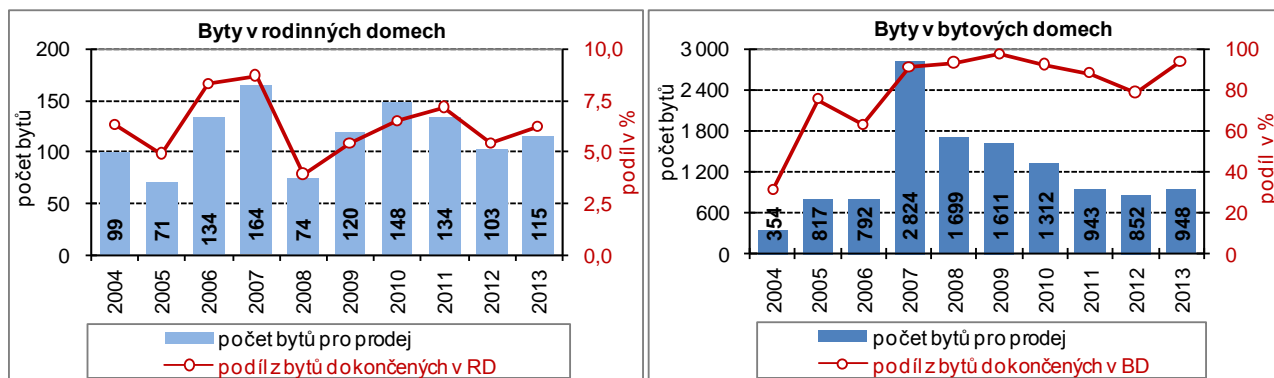
Polovina dokončených bytů je v rodinných domech

Podle typu výstavby bylo v roce 2013 v kraji dokončeno 1 845 bytů v rodinných domech (52,5 % celku) a 1 012 bytů (28,8 %) v novostavbách bytových domů. Počet bytů dokončených v rodinných domech byl proti roku 2012 o 53 bytů nižší, u bytů dokončených v bytových domech bylo snížení počtu o 72 bytů. Přístavbou a nástavbou ve starších budovách vzniklo 158 bytů (o 17 méně) v rodinných domech a 212 bytů (o 12 více) v bytových domech. V domovech-penzionech a domovech pro seniory bylo dokončeno 87 bytů (o 12 méně), v nebytových budovách bylo postaveno 89 bytů (o 10 méně) a stavební úpravou nebytových prostor vzniklo 113 bytů (o 102 méně než v roce 2012).

Bytová výstavba v obcích Jihomoravského kraje v letech 2008 až 2013

Graf 3.22 Byty v Jihomoravském kraji určené po dokončení pro prodej

Většina bytů dokončených v bytových domech je určena pro prodej

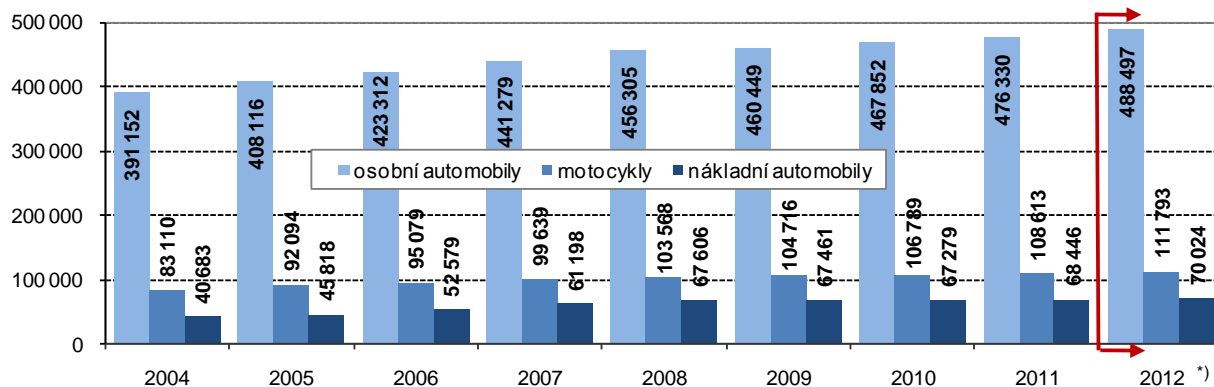
Z hlediska možného komerčního využití mezi byty dokončenými v rodinných domech dominují v Jihomoravském kraji byty stavěné pro vlastní potřebu. Bytů určených pro prodej bylo v letech 2004 až 2013 celkem 1 162 a tvořily pouze 6,3 % z počtu dokončených bytů v rodinných domech.

Naproti tomu u bytů v bytových domech se od roku 2007 projevil vliv změny ve struktuře vlastnictví – nové byty méně stavěla bytová družstva či obce, ale více ostatní právnické osoby, pro něž jsou dokončené byty především předmětem obchodu. Od roku 2007 bylo dokončeno 11 174 bytů v bytových domech, z tohoto počtu bylo 10 189 bytů (91,2 % ze sedmiletého úhrnu) určeno pro komerční využití.

Růst počtu vozidel

V silniční dopravě je v Jihomoravském kraji využíváno 4,5 tisíc kilometrů silnic a dálnic. Silniční dopravní síť v kraji tvoří 134,5 km dálnic, 25,8 km rychlostních komunikací, 447,9 km silnic 1. třídy, 1 468,2 km silnic 2. třídy a 2 416,8 km silnic 3. třídy. V polovině roku 2013 bylo podle Centrálního registru vozidel v Jihomoravském kraji evidováno 488,5 tisíc osobních vozidel, 111,8 tisíc motocyklů, 70,0 tisíc nákladních automobilů, 3,6 tisíc speciálních aut a 2,0 tisíc autobusů.

Graf 3.23 Počty vozidel v Jihomoravském kraji

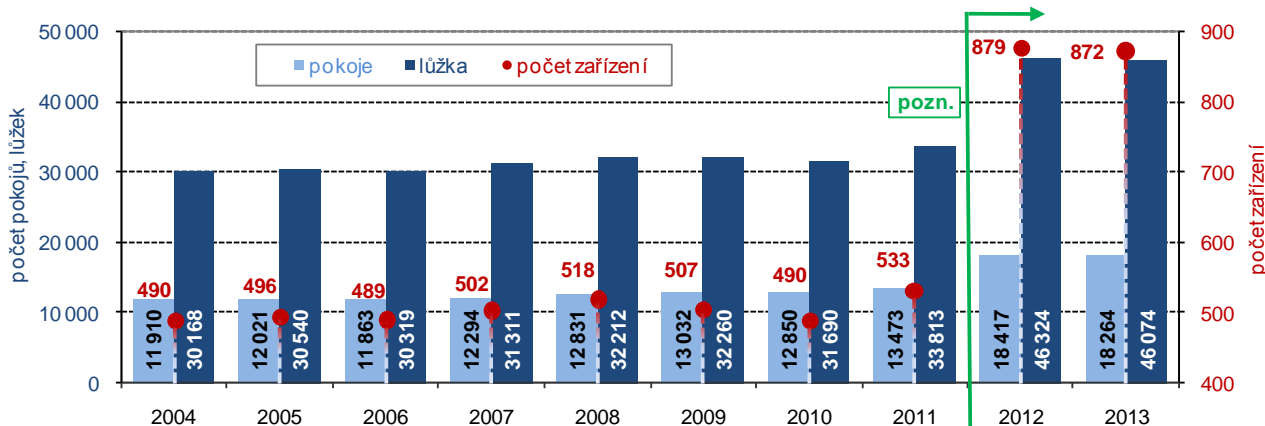
*) za rok 2012 stav k 1. 7. 2013, přechod na nový systém evidence v Centrálním registru vozidel

Zdroj: MV ČR, Centrální registr vozidel

Revize dat hromadných ubytovacích zařízení

V údajích o hromadných ubytovacích zařízeních došlo na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013. Proto nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. Podle výsledků šetření bylo v Jihomoravském kraji v roce 2013 872 hromadných ubytovacích zařízení s 18 tisíci pokoji s 46 tisíci lůžky.

Graf 3.24 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v Jihomoravském kraji

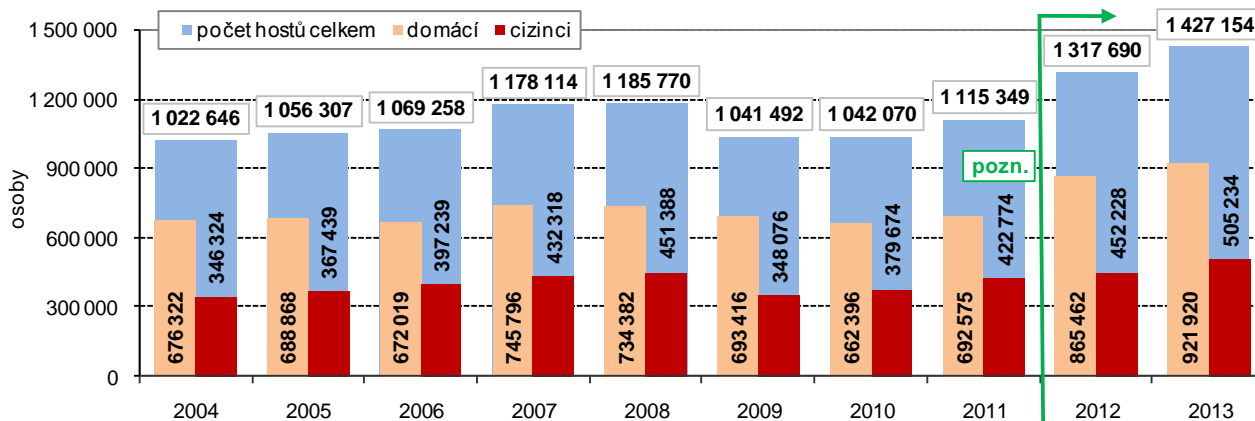

Pozn.: za roky 2012 a 2013 došlo k revizi dat podle výsledků šetření MMR, údaje tak nejsou s předšlými roky srovnatelné

Růst počtu domácích i zahraničních hostů

V ubytovacích zařízeních na území Jihomoravského kraje se ubytovalo více než 1,4 milionu hostů, což byl po Hl. m. Praze druhý nejvyšší počet. Proti roku 2012 byl počet hostů o 109,5 tisíc vyšší, meziročně se zvýšil počet hostů tuzemských (o 56,5 tisíc) i počet hostů zahraničních (o 53,0 tisíc osob).

Graf 3.25 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Pozn.: za roky 2012 a 2013 došlo k revizi dat podle výsledků šetření MMR, údaje tak nejsou s předšlými roky srovnatelné

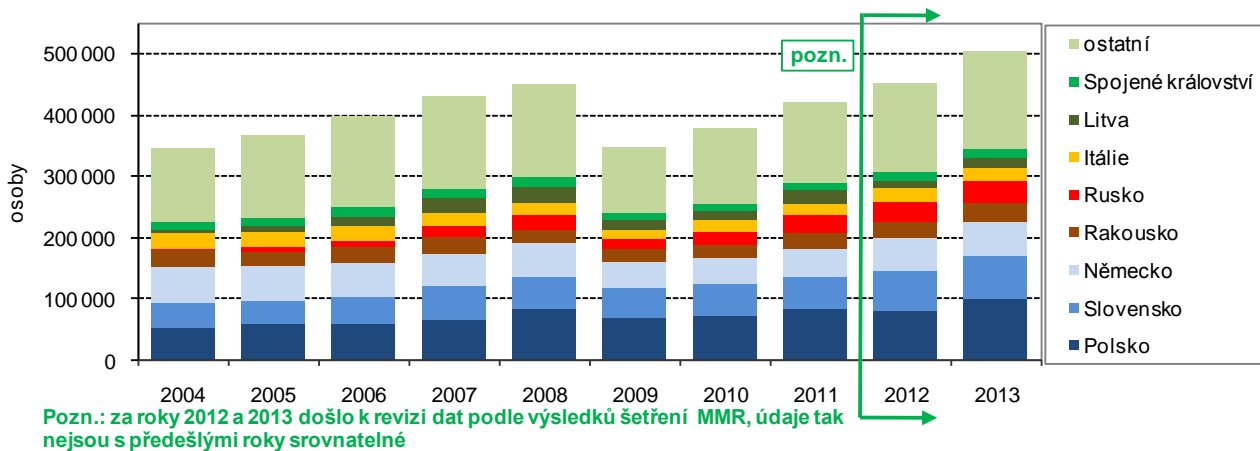
Host stráví v ubytovacím ...

Nejvíce zahraničních hostů přijelo do Jihomoravského kraje z Polska (98,7 tisíc), ze Slovenska (71,4 tisíc) a z Německa (56,5 tisíc). Spíše zajímavostí bylo, že

**... zařízení
v průměru pouze
2 noci**

z celkových 50,6 tisíc litevských návštěvníků ČR se třetina ubytovala v Jihomoravském kraji. Jihomoravský kraj dlouhodobě vykazuje nejnižší hodnotu průměrného počtu přenocování na 1 hosta. Zatímco např. v Karlovarském kraji host přenocuje nejméně šestkrát, v Jihomoravském kraji host stráví v průměru pouze 2 noci.

Graf 3.26 Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihomoravském kraji

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 a 2013

